

Miljødirektoratet

Basiskartlegging i Reisa nasjonalpark

Sluttrapport

Oppdragsnr.: 5174181 Dokumentnr.: 001 Versjon: J01
2018-01-31

Oppdragsgiver: Miljødirektoratet
Oppdragsgivers kontaktperson: Line-Kristin Larsen
Rådgiver: Norconsult AS, Vestfjordgaten 4, NO-1338 Sandvika
Oppdragsleder: Torbjørn H. Kornstad
Fagansvarlig: Torbjørn H. Kornstad
Andre nøkkelpersoner: Lars Jørgen Rostad, Eva Eriksen, Gunnar Kristiansen, Geir Frode Langelo

J01	2018-01-31	Klar til bruk hos oppdragsgiver	Torbjørn Kornstad	Lars Jørgen Rostad	Torbjørn Kornstad
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

Norconsult AS har gjennomført basiskartlegging etter NiN-systemet langs de nedre delene av Reisadalen i Reisa nasjonalpark, med Rambøll AS som underleverandør på deler av oppdraget. Kartleggingen ble gjennomført i periodene 21.-23. august og 5.-7. september. Reisadalen består av store, flate områder med flommarksskog og open flomfastmark langs dalbunnen, mens dalsidene er bratte og veksler mellom rasmark og relativt kalkfattig skog. Det finnes mange rødlistearter i dalen, særlig innenfor artsgruppene karplanter og vedboende sopp.

Som forvaltningsråd anbefaler vi å følge med på utviklingen i turisttrafikken, og virkningene dette kan eksempelvis knyttet til slitasje langs elvebredden og økt støy fra elvebåttrafikken. Det gjøres noe vedhogst i nasjonalparken per i dag for å unngå at turister tar seg til rette, vi anbefaler at slik hogst legges til skogen i tilknytning til fosseenga ved Mollisfossen. Forvaltningen vurderer å gå over til å kjøre ved inn til parken utenfra, vi støtter et slikt tiltak.

Innhold

1	Innledning og metode	5
2	Områdebeskrivelse	6
3	Artsregistreringer	7
4	Forvaltningsråd	8
5	Litteratur	9
6	Bilder	10

1 Innledning og metode

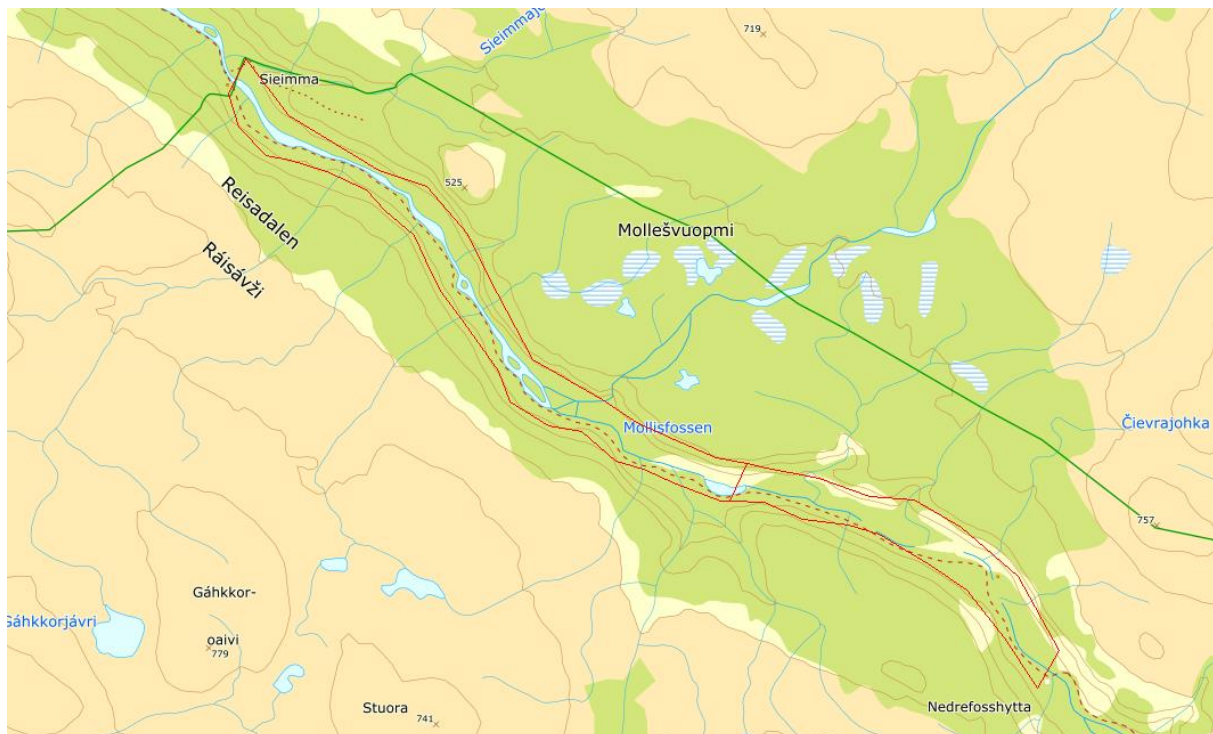
Norconsult AS har gjennomført basiskartlegging etter NiN 2.0 i Reisa nasjonalpark, med Rambøll AS som underleverandør på deler av oppdraget. Kartleggingen er gjort på oppdrag fra Miljødirektoratet. Området som ble kartlagt er på ca. 7 800 daa, og omfatter dalføret langs Reisaelva fra Nedrefosshytta og ned til nasjonalparkgrensa ved Sieimma (Figur 1).

Kartleggingen ble gjort etter metodikken gitt i NiN 2.0, med oppdragstilpasning etter instruks gitt av Miljødirektoratet. Det ble gjort en heldekkende kartlegging i målestokk 1:5000, med sammenslåing av kartleggingsenheter der dette var tillatt etter instruks. Områder dekket av ferskvann ble ikke kartlagt. Rødlisterarter av karplanter, moser, lav og sopp ble registrert.

Feltarbeidet fant sted under gode værforhold i perioden 21.-23. august og 5.-7. september 2017. Personellet besto av Torbjørn Kornstad, Lars Jørgen Rostad og Eva Eriksen fra Norconsult, og Gunnar Kristiansen og Geir Frode Langelo fra Rambøll. I forkant av kartleggingen var vi i kontakt med verneområdeforvalter Magnus Barmoen for å hente inn informasjon om eventuelle momenter vi skulle vurdere under arbeidet.

Under kartleggingsarbeidet som ble gjort 21.-23. august opplevde vi at NiN-app kræsjet på en av iPad-ene. Trolig skjedde dette fordi vi måtte bruke appen i flere dager uten å synkronisere (Reisadalen er uten mobildekning), og den er ikke helt stabil ennå. Vi hadde med en reserve-iPad, men det viste seg at appen ikke ville fungere på den heller. Heldigvis hadde vi enda en reserveløsning med et PDF-kart man kunne tegne og notere på, men dette var ikke optimalt. I tillegg hadde vi utfordringer med at iPad-ene ikke ville lade fra powerbank i lave temperaturer (under +5°C), slik at de måtte varmes i soveposen. Systemet er altså ikke helt tilpasset kartlegging i områder uten strøm og internett ennå, men vi regner med at disse momentene tas med i det videre utviklingsarbeidet.

I denne rapporten gis det en redegjørelse for området helt generelt, hvilke arter som ble funnet, og til slutt omtaler vi kortfattet våre råd til forvaltningen.

Figur 1. Oversiktskart som viser det kartlagte området. Rød strek øst for Mollisfossen viser grensen mellom det som ble kartlagt 21.-23. august (mot vest) og 5.-7. september (mot øst).

2 Områdebeskrivelse

Reisa nasjonalpark ligger i den sørligste delen av Nordreisa kommune i Troms fylke, og dekker et område på 804 km². Nasjonalparken omfatter Reisadalen og fjellområdene sør for denne. Kartleggingen som ble gjort var konsentrert til den nederste delen av Reisadalen fra Nedrefosshytta til Sieima, og det ble dermed ikke kartlagt noe natur med høyfjellspreg.

Reisadalen er en nokså bred og flere hundre meter dyp dal som er skåret ut av Reisaelva. Elva er nokså sakteflytende, og dermed meanderende. Som en følge av dette er mye av dalbunnen et stort flommarkssystem i stadig veksling. Elva graver ut løsmasser på enkelte steder og legger dem igjen på andre steder. Man får dermed natur i mange ulike suksesjonsstadier. I Reisadalen finner man først og fremst åpen flomfastmark på sand- og grusmasser, og flommarksskog som domineres av bjørk. Innimellom opptre det sumpskog. Løsmassene som elva legger igjen er gjennomgående kalkrike, og flommarksskogene får dermed et høyt artsmangfold. Gode karakterarter for området er sibirturt og lappflokk, to østlige arter som er lokalt vanlige i Reisadalen. For øvrig er den høyvokste bregnen strutseving stedvis dominerende, og flommarksskogene fremstår som overraskende frodige for breddegraden.

Langs dalsidene veksler terrenget mellom nakne berg, mer eller mindre grov rasmark og skog på rasutsatt mark. Kalkrikheten i skogen er vekslende – mye er kalkfattig, men enkelte nokså kalkrike lommer finnes hist og her. Treslagsmessig er bjørk dominerende også her, men det forekommer også nokså store områder med furuskog. Når det gjelder rasmarkene er disse som regel kalkfattige, men særlig der det er finere masser i kombinasjon med overrisling finnes det kalkrike utforminger. Her er blant annet gulsildre og rødsildre karakterarter.

Ved Mollisfossen er det en stor fosseeng. Denne holdes fri for trær fra naturens side ved at røyk fra fossen danner et ugjestmildt lokalklima. Enga er kalkrik, og har vegetasjon som er en mellomting mellom høgstaudeeng og rikmyr.

3 Artsregistreringer

Reisadalen har gode forekomster av rødlistearter, særlig av vedboende sopp. Under feltarbeidet ble det blant annet gjort funn av lakskjuka (VU), laterittkjuka (VU), tyrikjuka (NT), svartonekjuka (NT), korallpiggsopp (NT), foldeskinn (NT), furuplett (NT) og grønnlig narrepiggsopp (NT). Ellers ble det gjort et funn av granfyllav (EN) ved Naustneset, en betraktelig utvidelse av artens utbredelse i Norge. Nordgrensen gikk tidligere i Kirkesdalen, sør i Målselv kommune.

Det ble også funnet flere rødlistede karplanter. Huldreblom (VU) hadde et godt år i hele Norge i 2017, og det ble funnet en ny populasjon under feltarbeidet. Flogmure (NT) ble funnet flere steder i rasmarene langs dalsidene. På elveører ble det funnet kveinhavre (EN) og klåved (NT), og i sørvendte rasmare er hengepiggrø (NT) stedvis vanlig. Ellers bør det også nevnes at mosearten torntustmose (*Tortula mucronata*) ble funnet som ny for Nordreisa kommune. Arten er ikke rødlistet, men den er relativt sjelden.

Det ble ikke funnet svartelistearter i det kartlagte området under feltarbeidet.

4 Forvaltningsråd

Reisadalen er et nokså utilgjengelig område, det ligger usentralt til og kan stort sett bare nås til fots eller ved hjelp av elvebåt/kano. Det anslås at ca. 300 personer går Nordkalottruta gjennom nasjonalparken hvert år, noe som gir minimal påvirkning. Imidlertid er det en del flere personer som fraktes inn med elvebåt, flesteparten for å drive laksefiske eller for å beskue Mollisfossen. Turisttrafikken til Mollisfossen oppgis å ha økt med ca. 50 % de siste fire årene (Benonisen 2017).

Under kartleggingen så vi at det er noe tråkkslitasje og stidannelse langs nordbredden av elva. Dette gjelder særlig der det kun er en smal brem mellom elva og rasmarene i dalsida, noe som naturlig nok «kanaliserer» ferdsele. Denne slitasjen er neppe skadelig for økosystemene i nasjonalparken, så det er nok ikke nødvendig å sette inn tiltak i første omgang. Likevel er det et moment som er viktig å ha i mente dersom ferdsele fortsetter å øke. Man har eksempler fra andre steder i Norge der man har gått fra svært små til ekstremt store mengder turister på kort tid, Trolltunga er nok det beste eksemplet på dette.

En annen ting vi opplevde var at man hørte støy fra båttrafikken på elva oftere enn vi hadde trodd på forhånd. Særlig en av dagene var det mye trafikk opp og ned elva. Riktignok har Reisadalen vært i bruk av mennesker i lang tid, men vi mener likevel at for mye støy kan redusere kvaliteten på opplevelsen hos de som besøker parken. Nasjonalparkforvalteren oppgir at de ikke har tall på utviklingen i båttrafikk på elva, siden det ikke foregår noen offisiell telling eller krav til rapportering. En mulighet kan være å hente inn kompetanse på naturbasert reiseliv fra NMBU på Ås, for å gjennomføre en organisert vurdering av utviklingen i motorisert ferdsel i parken og hvordan dette påvirker opplevelsen hos besøkende.

Per i dag foregår det et visst organisert uttak av ved i nasjonalparken, som overnattende turister kan benytte seg av. Dette skal hindre at de tar seg til rette med egen vedhogst, eller benytter død ved som kan være viktig for biomangfoldet til brensel. Vi ble bedt om å komme med en vurdering på hvor man kan gjøre slik organisert hogst, og vi mener at det beste er å legge det til området vest for fosseenga ved Mollisfossen. Dette er et økosystem som er åpent fra naturen sin side, så landskapsmessig vil ikke opplevelsen hemmes i noen særlig grad av at tilgrensende områder hogges i små kvanta. Det vil heller ikke påvirke tilførselen av død ved i særlig grad, så lenge man passer på å kun hogge bjørk. Nasjonalparkforvaltningen opplyser om at det kan være aktuelt å gå over til å frakte ved utenfra inn i nasjonalparken, noe vi mener er et bra tiltak for å etterleve verneformålet.

5 Litteratur

Benonisen, R. (2017). Ferdsel i Reisa NP og Ráisdouttarháldi LVO. Reisa nasjonalparkstyre.

6 Bilder

Figur 2. Oversiktsbilde som viser dalen sett mot vest, tatt rett øst for Mollisfossen

Figur 3. Dalen sett mot sør, tatt på samme sted som forrige bilde. Leirplassen ved Svartkulpen kan skimtes langs elva litt til venstre i bildet.

Figur 4. Reisaelva sett fra Svartkulpen, røyken fra Mollisfossen kan anes i bakgrunnen.

Figur 5. Mollisfossen og den tilknyttede fosseenga, som holdes åpen fra naturens side ved at fosserøyken skaper et lokalklima som trær ikke overlever i.

Figur 6. Flommarksskogmiljø ved Mollešjohka rett ovenfor utløpet i Reisaelva.

Figur 7. Typisk natur i Reisdalen: En brem av flommarksskog nederst ved elva, ovenfor dette rasmark i vekslning med skog som har tydelig raspreg.

Figur 8. Sibirturt (venstre) og lappflokk (høyre), to karakterarter for flommarkskog i Troms og Finnmark.

Figur 9. Huldreblom (VU) ble funnet på en ny lokalitet i dalen under feltarbeidet.

Figur 10. Hengepiggrø (NT) er stedvis vanlig i kalkrike, rasutsatte og solrike områder i dalen.